

„Melodii '84“ — un festival

sub semnul unicătăii

Cei care au asistat la cea de a VI-a ediție a amplei competiții de muzică ușoară „Melodii '84“ (și au fost peste 24.000 în cele patru seri!) vor înțelege la ce ne referim cind îndrăznim să folosim cuvîntul „unic“: dincolo de larga sa audiență (transmiterea în direct la radio, ca la Mamaia, i-ar înzeci-o), acest festival se singularizează prin faptul că este unicul ce trece în revistă producția muzicală de gen din anul precedent, completînd astfel în mod fericit tabloul manifestărilor din peisajul muzicii ușoare. Este foarte instructivă și atractivă confruntarea aceasta între creații lansate la diferite concursuri, majoritatea laureate în cadrul respectiv. Chiar dacă aviditatea firească de a stabili ierarhii, de a acorda note și de a alcătui top-uri este satisfăcută, să spun de la bun început că acum avînd în urmă experiența acestor 6 ediții (la ultimele 4 am fost implicat în mod direct), se poate sugera ca în viitor să se evite înscrierea în concurs a melodiilor laureate anterior la alte competiții importante. Ele pot fi cîntate în afara concursului, ca o ilustrare a momentelor de vîrf ale anului muzical precedent, la care se cuvine să ne raportăm. S-ar evita, astfel, confuzia (în palmaresul unei piese trebuie să existe un singur premiu, atît, indiferent unde este el obținut), pentru că, am observat, mulți au fost derutați, să zicem, de Premiul III obținut, aici de melodia „Drumul spre tine“, distinsă cu Premiul I la Mamaia, sau de neselectarea (sau neparțiciciparea) celor două piese distinsе cu „Trofeul Mamaia '84“. Procedîndu-se astfel s-ar face și mai mult loc cîntecelor ce n-au avut șansa unui premiu, mai ales că multe din ele au fost lansate pe canalele Radioteleviziunii și ale spectacolelor, fiind debutante într-o competiție. Poate greșim, dar s-ar elimina, în felul acesta, cam singurul aspect discutabil (știm că au fost asemenea discuții!), în rest „Melodii '84“ a lăsat puține porțițe criticilor celor mai chițibușari... Am mai spus-o și o repet, palmaresul nu este însă decît una din fațetele unui asemenea festival și nu cea mai importantă, chiar dacă înaintea galei toți fac calcule: importantă, cu adevărat, este mai întîi existența unei astfel de manifestări superbe, fastuoase, strălucitoare. apoi larga reprezentare a tot ce este valoros în muzica ușoară românească, indiferent de vîrsta competitorilor. Poate că abia peste ani vom înțelege și vom prețui cu adevărat impactul stimulatoriu asupra creației de gen provocat de acest festival, dimensiunea sa covîrșitoare. Noi nu așteptăm atît și feliicităm de pe acum „tripleta“ organizatoare, alcătuită din Consiliul Culturii și Educației Socialiste, Uniunea compozitorilor și muzicologilor, Radioteleviziunea română!

Ce a adus nou actuala ediție față de precedentele? În primul rînd renunțarea la secțiunea de prime audii — inițiativă absolut justificată, permițînd în plus creatorilor să se concentreze asupra concursului deschis pieselor dansante. Apoi șansa acordată unor tineri interpreți, majoritatea lanșați la Mamaia, de a-și confirma talentul — atît în concurs cît și în microrocitaluri: este pentru prima dată cînd avem conștiința unei consecvențe în urmărirea (nu numai în lansarea) traiectoriilor unor cariere care altfel s-ar fi putut frînge. Dacă se va întîmpla, totuși, asta, vina nu va aparține decît impricinațiilor, pentru că Marina Scupra, Silvia și Mircea Dumitrescu, Simona Gabriela Florescu, Ioan Torocan, Emilia Dițu, Gabriela Sauciuc-Corbeanu, Cristina Bach s-au bucurat de toată atenția și îndrumarea. Ei nu au fost doar „strecurați“ printre interpreți, forțați, cum se întîmplă cu juniorii la echipele de fotbal, ci au apărut și în gală, dovadă că melodiile cărora le-au dat viață s-au bucurat de aprecierile juriului prezidat de prof. univ. Nicolae Călnoiu, președintele Uniunii compozitorilor și muzicologilor, rector al Conservatorului „Ciprian Porumbescu“. Tot ca un ciștig al

actualei ediții se înscrie și prezența printre laureați a unor creatori cum ar fi Silviu Hera, Cornel Meraru, Claudia Daniela Nacu, Viorel Gavrilă, George Nicolescu (să-l adăugăm și pe Dan Creimerman, distins — ca și tinerii soliști enumerați mai sus — cu o plachetă specială de către C.C. al U.T.C. și Ansamblul său artistic) — nume relativ noi, aducînd un aer de prospețime, de modernism; dintre ei se vor alege campioni de mîine aș șlagărului românesc! Așa cum, dacă n-ar fi fost în afara concursului, melodii de Adrian Enescu, Cornel Fugaru, Dan Ardelean sau H. Mălineanu ar fi concurat serios la premii, ocazie pentru noi de a reveni cu propunerea ca din juriu să nu mai facă parte nici un compozitor: menirea acestora este să scrie cîntece, să participe cu ele la concursuri, lăsînd pe seama altora (critici, redactori Radio-TV, ziariști, instrumentiști, dirijori, public) cîntărirea lor! S-ar evita, în felul acesta, și unele speculații ce se mai fac (de cele mai multe ori) gratuit, dar de ce să nu eliminăm mărul discordiei?, referitoare la amicitțiile și inamicitățile dintre compozitorii — jurați și cei-concurenți... Deci, ideea de bază: toată lumea compune, toată lumea concurează (e vorba de compozitori), așa cum nici din rîndul interpreților n-ar trebui să lipsească atît de mulți, ajungîndu-se la supra-solicitarea cîtorva. Festivalurile „Melodii...“ și Mamaia sînt sărbătorile muzicii ușoare românești, în ele trebuie cuprinși toți compozitorii, toți interpreții de valoare — nu în juriu, nu în comisie, ci pe scenă!

Am vorbit de o „sărbătoare“, și așa a și fost: în ciuda vremii vitrege de afară, Polivalenta a fost arhiplină seară de seară — dovadă tulburătoare de atașament al spectatorilor față de această muzică ușoară pe care cam mulți o critică fără s-o înțealegă, fără a discerne resorturile ei ascunse, care o fac atît de iubită și atît de necesară. Acest public fidel a fost răsplătit și prin surprizele reprezentate de cele 5 discuri Electrecord difuzate la sală, pe care erau gravate piesele finaliste (casa noastră de discuri poate fi promptă atunci cînd e nevoită...), așa cum apariția unor Stela Popescu, Alexandru Arșinel, Cristina Stamate, Virgil Ogășanu a condimentat agreabil serile de concurs. Orchestra Radioteleviziunii (dirijată de Cornel Popescu și Dan Ardelean) și grupul „Wilmanyi“ au realizat acompaniamente de de calitate, iar echipa tehnică (cu excepția celui de-al doilea recital al lui Vassil Naidenov, compromis datorită neglijenței tehnicienilor de sunet) și cea artistică au prestat o muncă demnă de toată lauda. Fără oameni devotați și împătimiți ca Bițu Fălticaneanu, Mariana Șoitu, Doina Anastasiu, Ion Barta, arh. Cristian Varlam, ing. Mihai Mîrțu, Ovidiu Drugă, ing. Radu Ionescu, ing. Gh. Adam, Șerban Georgescu, Paul Enigărescu, Mihai Prisăcaru, Alex. Pirlea succesul unei asemenea desfășurări ample de forțe n-ar fi fost de imaginat.

De o parte și de alta a mașinii de scris avem: în stînga — palmaresul, în dreapta — toate titlurile înscrise în concurs. Le-am parcurs de zeci de ori, așa încît nu voi evita nici acum, cum n-am făcut-o nici altădată (cu riscul de a provoca agasarea onora), de a mă pronunța tranșant. Subliniez: mă refer la piesele prezentate, nu la cele ce ar fi putut sau ar trebui să fie prezentate (multe — și acelea — dar asta e altă poveste). Am considerat, după Mamaia, că o melodie a lui Marcel Dragomir, premiată acolo, nu e la nivelul altor creații ale sale, chiar în concursul respectiv avînd o piesă mai bună. Istoria, ca să zicem așa, mi-a dat dreptate, în ciuda bolboroselii fals indignate a unui autor și redactor TV: piesa cu pricina a căzut în uitare, n-a „prins“, interpreta ei n-a mai cîntat-o niciodată, apoi, în recitalurile sale. Așa încît să nu ne facem chip cioplit din piesele laureate, să uităm prietenii: nu facem un serviciu nimănui lăudîndu-l gratuit. Astfel, cred că de această dată Marcel Dragomir ar fi meritat mai mult decît un premiu II cu „Să păstrăm pămîntul teafăr“, ca să nu mai vorbim de faptul că a mai avut citeva mari șlagăre neselectate. În această ultimă categorie ar intra și „De n-ai să vii“, a lui Ion Cristi-

noiu (în mare formă în 1984) — acesta, în schimb, a fost unul din campionii competiției: trei piese ale sale au cucerit Premiul I: *Dacă n-ai fi existat, Ne mai vedem și miine, Să crezi în dragostea mea* (nu întâmplător le-am așezat în această ordine, ultima dintre ele fiind supra-evaluată de juriu, la secțiunea de dans fiind câteva melodii mai reușite decât aceasta; cred că nici acum nu mă înșel, se va vedea în viitor). La rîndul lui, Marius Țeicu pleacă cu Marele Premiu (*Trăiesc*), piesă pe care am elogiât-o la ediția precedentă, (cînd, paradoxal, n-a primit ceea ce merita) și cu Premiul I, la „dans“ (*Nu te enerva*). Am mai fi văzut între laureate (aplauzele călduroase ale spectatorilor întăresc această convingere) piese cum ar fi *Concert pentru soare și cer albastru, în do major* de Aurel Giroveanu, *Un buchet de crizanteme* de Zsolt Kerestely, *Nu întreba ce este iubirea* de Dan Creimerman, *Nu știam că mă iubești și tu* de Vasile V. Vasilache, una din cele două piese ale lui Mihai Constantinescu, așa cum de la „dans“ nu credeam că vor lipsi din palmares *În lumina lină* de Dani Constantin sau *Numai cînd dansez cu tine* de Marius Țeicu. Important este că s-au confruntat cîteva generații de creatori, compozitorii consacrați evidențiind o inspirație mereu tînără; resursele muzicii ușoare românești sînt bogate, Laurențiu Profeta, George Grigoriu, Temistocle Popa, Vasile Veselovski, Camelia Dăscălescu, Horia Moculescu — adevărați maeștri ai genului, stînd alături, pe așful festivalului, de Alexandru Wilmanyi, Manuela Bogatu, Iulian Vrabet, Lenuța Tămășanu... Foarte inspirată, la secțiunea de dans, apelarea la dinamicul și atât de cuceritorul grup de dans modern „Izvor“ al Ansamblului artistic al U.T.C., grup condus de Dan Bebe Ionescu: ilustrațiile sale coregrafice au arătat cam cum se poate dansa pe muzica unor dîntre piese. Numai că nu toate erau de dans — deci mai multă atenție la ediția proximală. O „seară la discotecă“ trebuie să fie de neuitat, mai ales pentru cei tineri!

Interpreții ar putea fi împărțiți în trei categorii: 1. „monștrii sacri“, cei care au cam dus greul concursului și în plus au mai susținut și recitaluri (Angela Similea, Corina Chiriac, Mirabela Dauer, Dan Spătaru, Mihai Constantinescu); 2. cei valoroși, cu bune prestații (Mihaela Oancea, Eva Kiss, Mirela Voiculescu, Stereo, Cvintetul „Luchian“, Mihaela Runceanu, George Nicolescu, Cornei Fugaru, Trio Expres, Cornel Constantiniu, Ana-Maria și Horia Moculescu, Choralis — foarte bun și la acompaniament, Cristian Popescu); 3. cei tineri, în afara celor pomeniți deja fiind Marina Florea (tot mai sigură), Aurel Moga, Nina Radu. Din păcate, i-am fi dorit în spectacole, și n-au fost, și pe Doina Limbășeanu, Marina Voica, Dorin Anastasiu, Stela Enache, Gina Pătrașcu, Laurentiu Cazan, Aurelian Andreescu, Pămînta Ionescu... Să-i fi uitat compozitorii noștri și organizatorii? Au fost aplaudate frenetic recitalurile formațiilor Savoy, Roșu și Negru, Holograf sau al duetului vocal Stereo, cu un excepțional moment compoizistic Adrian Enescu. Cei trei invitați de peste hotare au fost, de această dată, cu toții la înălțime, ilustrînd virtuțile muzicii ușoare moderne, a anului 1985, în care dansul, umorul, pantomima se contopesc, realizînd o perfectă și continuă comunicare cu publicul: Josef Laufer (Cehoslovacia), Jörg Hindemith (R.D.G.), Vassil Naidenov (Bulgaria) ne-au cucerit și ne-au încîntat: Cîți, oare, dintre interpreți și compozitori au stat în sală să-i urmărească? Ar fi avut cîte ceva de învățat... O notă aparte pentru excepționalul tenor Florin Georgescu și pentru actorul-cîntăreț Alexandru Arșinel. A fost o ediție foarte frumoasă, cu extrem de multe satisfacții și împliniri și n'meni n-a regretat că spectacolele se încheiau tîrziu, în noapte. Ne-a unit pe toți, timp de patru zile, această *A opta minune* din compoziția lui Marius Țeicu ce a încheiat Gala Laureatilor, cu Angela Similea și Corina

Chiriac într-un simbolic duet, într-o semnificativă apropiere: „a opta minune“ este într-adevăr muzica ușoară, dar o adevărată minune este și ducerea la bun sfîrșit a unui asemenea festival complex. Să mulțumim organizatorilor, creatorilor (compozitori, textieri, orchestratori), instrumentiștilor, interpreților, celor 24.000 de spectatori și... pe curînd, la Mamaia!

Octavian URULESCU

CLUJ-NAPOCA

Conservatorul „Gheorghe Dima“ — concerte aniversare

Ciclul aniversărilor muzicale prevăzute în calendarul U.N.E.S.C.O. în acest an constituie și pentru Conservatorul clujean o preocupare prioritară. Din suta manifestărilor care au avut loc pînă în prezent, ne vom opri asupra unui număr de patru concerte pe care le considerăm mai semnificative atît sub aspectul repertoriului abordat cît și prin ținuta elevată a interpretării, datorită contribuției unor artiști binecunoscuți în viața noastră muzicală la ora actuală.

Primul recital închinat creației lui J. S. Bach a cuprins în debutul programului *Concertul italian B.W.V. 971* (la pian Ileana Prada) iar în final *Concertul în do minor B.W.V. 1.060* interpretat de Ileana Prada și Georgeta Anghel. Deși aproape ireproșabile din punctul de vedere al realizării tehnice, cele două versiuni au pus sub semnul incertitudinii unele elemente stilistice ale interpretării. În *Concerto nach italienischen gusto* după cum se știe, partea a doua (Andante) — cea despre care H. Moser spunea că este „...cea mai frumoasă idealizare a tipului vivaldian...“ — iradiază asupra întregii lucrări unele trăsături ale *spiritului italian* și nu etalează o simplă manieră, fapt care impune celui ce intenționează a-i da tîlmăcire pe podium o transfigurare a propriei subiectivități, ca o condiție primordială. Din păcate, nici Ileana Prada și nici Georgeta Anghel nu au posedat în prestațiile mai sus amintite acea combustie internă absolut necesară depășirii ispititoarelor zone ale eufoniilor, viziunea lor concretizîndu-se într-o precipitare a mișcărilor rapide sau într-un gen de expresivitate tributar efuziunilor, în părțile lente.

O perfectă împletire între rigoare și suplețe am remarcat însă în aria din *Cantata „Phoebus și Pan“ B.W.V. 201*, unde pe lîngă cantabilitatea consistentă a frazelor mezzosopraniei Edith Simon și fermitatea ritmică a clavecinului și violei da gamba (interprete: Suzana Pentek și Ilse L. Herbert), cei doi flautiști, Gavril Costea și Soos Margareta, și-au susținut partitura cu o sensibilitate agogică și dinamică rafinată, pe linia mării tradiții enesciene în aceste domenii ale căror probleme le întîlnim atît de rar rezolvate practic, corespunzător, mai ales în cadrul stilului la care ne referim. Cu dezinvoltură a cîntat și oboistul Aurel Marc, acompaniat la clavecin de Suzana Pentek și de Ilse L. Herbert la viola da gamba, în *Sonata în sol minor B.W.V. 1.030 b.*, dar și cu o interiorizare care a conferit o deosebită consistență și un clar contur frazelor muzicale.

Revelația serii s-ar putea spune însă, că a consuit-o evoluția cuplului Ilse L. Herbert — viola da gamba — și Ecaterina Botăr — clavecin —, în *Sonata în sol minor B.W.V. 1.029*, unde resursele expresive ale clavecinului au fost exploatate intensiv, printr-o magistrală imbinare a culorilor timbrale ale registrelor, care a dat impresia surprinzătoare și a unor creșteri sau descreșteri de nuanțe. În partea a doua a *Sonatei — Adagio* —, această fermecătoare subiectivizare a acompaniamentului, cu efecte de lăută și